

ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΑΡΚΟΥ

Νοσηλεύτρια MSc με εξειδίκευση στο Διαβητικό Πόδι.

Διαβητολογικό Κέντρο Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «ΛΑΪΚΟ»

ΤΟΠΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΒΗΤΙΚΟ ΠΟΔΙ

Βάσει του ορισμού της παγκόσμιας οργάνωσης υγείας, ως Διαβητικό πόδι ορίζεται η λοίμωξη, έλκος και/ή καταστροφή των εν τω βάθει ιστών, που σχετίζονται με νευρολογικές διαταραχές και διαφόρου βαθμού περιφερική αγγειακή νόσο στα κάτω άκρα ατόμων με σακχαρώδη διαβήτη.

Κατά ένα πιο απλό ορισμό είναι κάθε ρήξη δέρματος σε πόδι ατόμου με διαβήτη, που περιλαμβάνει ακόμη και ελάσσονες διαταραχές των δακτύλων, της πτέρνας, της ραχιαίας ή πελματιαίας επιφάνειας του.

Έχει διαπιστωθεί πως ποσοστό άνω του 80% των ελκών στα άκρα ατόμων με διαβήτη μπορούν να προληφθούν, εάν εντοπιστεί έγκαιρα ο πληθυσμός ασθενών που είναι υψηλού κινδύνου και εφαρμοστεί η κατάλληλη προληπτική αγωγή.

Ο βασικός ρόλος του νοσηλευτή είναι να αξιολογεί και να προσφέρει μια εξειδικευμένη φροντίδα στα διαβητικά έλκη η οποία θα περιλαμβάνει νεαροποίηση των ελκών, χρήση κατάλληλων επιθέματων αλλά και αποφόρτιση των ευαίσθητων περιοχών των κάτω άκρων.

Διαχείριση τραύματος-παράγοντες που επηρεάζουν την επούλωση

1) Αρρυθμιστος σακχαρώδης διαβήτης

2) Φλεγμονή

3) Προβλήματα αιμόστασης

Η επίτευξη της σωστής επούλωσης παραμένει ένα μείζον κλινικό πρόβλημα.

Η τοπική συντηρητική αντιμετώπιση της φλεγμονής στο Διαβητικό πόδι περιλαμβάνει:

α) Άμεση ακινητοποίηση του μέλους

β) Νεαροποίηση του έλκους (αφαίρεση νεκρωτικής εσχάρας προσεκτικά)

γ) Αλλαγή τραύματος συχνά, σύμφωνα με τις οδηγίες του θεράποντος γιατρού

δ) Χρήση ήπιου τοπικού αντισηπτικού διαλύματος για περίπου 2'-4' και αμέσως μετά έκπλυση με υπέρτονο διάλυμα (NaCl 15%)

ε) Επίδεση με κατάλληλα επιθέματα όπως Ag, αλγινικά ή μελιού, πάντα σύμφωνα με τις οδηγίες ειδικών για Διαβητικό πόδι.

Ο ρόλος του νοσηλευτή στην επιλογή του κατάλληλου επιθέματος είναι καθοριστικός, αφορά κυρίως:

- Κριτήρια επιλογής επιθέματων (διατήρηση περιβάλλοντος υγρό, προστασία του τραύματος, έλεγχος εξιδρώματος, διατήρηση κατάλληλης θερμοκρασίας και Ph, ανεκτό από τον ίδιο τον ασθενή, οικονομικό κόστος.

- Προβλήματα από την επιλογή και εφαρμογή επιθέματων (αλλεργική δερματίτιδα, λάθος τεχνική εφαρμογής, κακή χρήση του επιθέματος) λόγω μη σωστής αντίληψης του ασθενούς στην εφαρμογή του.

Είναι απαραίτητη η εκτίμηση του μεγέθους του έλκους (βάθος, διάσταση) έτσι ώστε να διασφαλιστεί η καλύτερη διαχείριση του έλκους όσον αφορά την επιλογή του κατάλληλου επιθέματος.

Απαραίτητη είναι επίσης η υγιεινή των χεριών, η χρήση γαντιών. Τα υλικά πρέπει να βρίσκονται κοντά στον ασθενή, αποφεύγοντας έτσι την διασπορά

των μικροβίων, αποστείρωση των εργαλείων που χρησιμοποιούνται (λαβίδες, κοχλιάρια, ψαλίδια, ειδικές πένσες για κοπή των νυχιών).

Τέλος οι εξειδικευμένοι νοσηλευτές πρέπει να ενθαρρύνονται στο να εκπαιδεύουν τους ασθενείς με ποιον τρόπο μπορούν και πρέπει να φροντίζουν τα πόδια τους και επίσης να πραγματοποιούν εις βάθος κλινική εξέταση των άκρων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βογιατζόγλου Ε. Ο ρόλος της Ποδολογίας στην αντιμετώπιση του Διαβητικού ποδιού. Το Διαβητικό Πόδι, εκδόσεις Παρισιάνος 2008: 469-470.
2. Βογιατζόγλου Δ. Το Διαβητικό Πόδι, εκδόσεις Παρισιάνος 2008:77
3. Bell et al. Diabetes Foot Self-care Practices in a Rural. Trier Ethnic Population. The Diabetes Educator Volume 31, Number 1, January / February 2005: 75-82.
4. Gethin T.G. Prof. Cowman S, Wound Measurement: the contribution to practice. Ewna Journal, 2007 Vol 7, No 1: 26-28.
5. Joao C: F. Gouvei et al, Is it safe to use saline solution to clean wounds? Ewna Journal 2007 Vol. 7 No 2: 7-12.
6. Kohr Rosemary, The nurse's experience of dressing changes Wounds U.K. 2007, Vol 3, No 1Q 13-19.
7. Μανές Χ., Καραγιάννη Δ. et al. Κλινική εξέταση και ποσοτικές αισθητικές δοκιμασίες για τον εντοπισμό διαβητικών ασθενών με κίνδυνο εξέλκωσης στα κάτω άκρα. 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο με διεθνή συμμετοχή Μάρτιος 2008:39.
8. Matthew Young. Managing infection in the diabetic Foot. The Diabetic Foot Journal. Vol. 10, No 1 2007: 10-16.
9. Πρακτικές οδηγίες για την αντιμετώπιση και την πρόληψη του διαβητικού ποδιού 2007. Μετάφ. Δ. Βογιατζόγλου: 8.
10. Sutton M, Mc Grath C, Brady L, Word J. Diabetic Foot care: assessing the impact of care on the whole patient. Prout diab. Int. July/August 2000 Vol. 17, No 5: 147-151.
11. Χαρχαρίδου Μ., Χατζοπούλου Μ. Επιλογή επιθεμάτων – κλινικές εφαρμογές και προβλήματα. 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Επούλωσης Τραυμάτων και Ελκών 2007:43.